

Mammacare

Okselkliertoilet

Het lymfestelsel is een nuttig systeem om allerlei afvalstoffen uit het lichaam te verwijderen. Het lymfestelsel bestaat uit lymfeklieren die te vergelijken zijn met zuiveringsstations. Lymfeklieren staan in onderling contact door middel van lymfebanen die uiteindelijk uitmonden in de bloedcirculatie. In de lymfeklieren worden bacteriën, virussen en andere ziekteverwekkers onschadelijk gemaakt. Om deze afvalstoffen te kunnen vervoeren is het lymfestelsel gevuld met vocht. Borstkanker verspreidt zich doorgaans het eerst naar de lymfeklieren in de oksel (okselklieren). Vanuit deze klieren kan borstkanker zich verder in het lichaam uitzaaïen. Indien er uitzaaïingen in de oksel zijn gevonden worden deze klieren (mee)behandeld. Dit kan operatief door middel van een okselkliertoilet of door de klieren te bestralen. Uw specialist zal de mogelijkheden met u bespreken. In tegenstelling tot de schildwachtklier procedure wordt met een okselkliertoilet een belangrijk deel van alle lymfeklieren in de betreffende oksel verwijderd. De verwijdering van de klieren uit de oksel kan op verschillende momenten in uw behandeltraject plaats vinden:

- Tegelijk met een eerste operatie aan de borst.
- Na een schildwachtklier procedure.
- Na voorbehandeling met chemotherapie.

Na de operatie

Drains

Om bloed en wondvocht af te voeren wordt er een drain in het operatiegebied achtergelaten. Deze drain gaat er in principe de volgende dag uit.

Mogelijke complicaties

Bij elke operatie is er kans op complicaties. Zo ook bij een okselklieroperatie. De meest voorkomende zijn:

- Direct na de operatie kan er een nabloeding ontstaan. Sporadisch is dan een tweede operatie noodzakelijk om de bloeding te verhelpen.
- Er kan een wondinfectie optreden. Deze complicatie treedt pas na meerdere dagen op. Hierbij kan koorts ontstaan, de wond pijnlijk zijn, en kunnen roodheid, zwelling en pus-uitvloed optreden. In overleg met de chirurg wordt het beleid vastgesteld.
- Na het verwijderen van de drain kan het voorkomen dat er een opeenhoping van lymfevocht ontstaat (seroom). Dit vocht kan met behulp van een holle naald worden weggezogen. Dit is

pijnloos omdat de omgeving van de wond nog gevoelloos is. Dit aanprikken kan nog tot enkele weken na het verwijderen van de drain nodig zijn.

- De huid van de oksel wordt door het verwijderen van de oksellymfeklieren geheel of gedeeltelijk gevoelloos. Dit gebeurt omdat er tijdens de operatie zenuwen beschadigd worden. Ook een deel van de borstwand en de bovenarm kunnen minder gevoelig of gevoelloos worden. Dit gevoel kan tijdelijk of blijvend zijn.
- Ook kan door het beschadigen van een zenuw in het okselgebied zenuwpijn ontstaan. Kenmerkend voor dit soort pijn is dat het brandend, schrijnend, zeurend, ‘als speldenprikken’ of stekend aanvoelt. Soms bestaat het gevoel alsof er een strakke band om de borstkas en/of bovenarm wordt getrokken. Zenuwpijn is geen gevolg van foutief opereren. De Borstkankervereniging Nederland heeft hier een goede folder over.
- Heel soms worden de okselzenuwen beschadigd die verbonden zijn met de spieren van het schouderblad. Het schouderblad kan daardoor iets gaan uitsteken. Dit heet een afstaand schouderblad. Het is geen ernstige complicatie. Wel kan het vervelend zijn. U krijgt dan (extra) fysiotherapie. Meestal kunt u na deze fysiotherapiebehandeling wel alle bewegingen maken die u vóór de operatie kon maken. Oefeningen voor de schouder staan in het KWF-boekje.
- Er kan lymfoedeem ontstaan. Door de operatie aan de oksel kan lymfvocht moeilijker vanuit de arm en/of de hand worden afgevoerd. De hand of arm aan de geopereerde kant wordt in meer of mindere mate dik omdat er zich vocht in ophoopt. Vaak voelt de arm strak, zwaar, gespannen en/of moe aan. U kunt ook tintelingen in uw arm en hand voelen. Soms is de zwelling nauwelijks te zien. Lymfoedeem kan meteen na de operatie optreden, maar ook pas na jaren. Vroege signalering is belangrijk bij tekenen van lymfoedeem. Hoe eerder het ontdekt wordt, des te beter is het te behandelen.

Zie ook de folder [Advies na verwijdering van de okselklieren](#).

Het ontslag

Na een okselkliertoilet verblijft u doorgaans één nacht in het ziekenhuis.

Bij ontslag krijgt u een afspraak mee voor de poliklinische controle bij de chirurg en bij de mammacare-verpleegkundige. Tijdens de controle wordt naar de wond gekeken en worden met u de uitslagen van het weefselonderzoek en het verdere behandelplan besproken.

Ter informatie

Het Flevoziekenhuis is een opleidingsziekenhuis. Dit betekent in de praktijk dat (een deel van) de operatie door een chirurg in opleiding onder supervisie van de chirurg kan worden uitgevoerd.

Tot slot

Indien er zich vocht (seroom) ophoopt in de oksel, kunt u een afspraak maken bij de mammacare-verpleegkundige.

De Verpleegkundig Specialist kunt u bereiken op:

(020) 7329896 (maandag t/m donderdag 8:00 tot 16:30 uur).

De mammacare-verpleegkundigen kunt bereiken op:

(020) 5663634 (maandag t/m vrijdag, 9:00 tot 11:00 uur).